

COMISIA ELECTORALĂ CENTRALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Vasile Alecsandri nr. 119, MD 2012 Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373 22) 251-451, fax (+373 22) 234-047
www.cec.md, e-mail: info@cec.md

proiect

CODUL DE CONDUITĂ privind desfășurarea și reflectarea campaniei electorale la referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024

Noi, participanții la referendum, pe de o parte, și reprezentanții mass-media, pe de altă parte, în conformitate cu art. 27 din Codul electoral nr. 325/2022, conștienți de importanța alegerilor pentru consolidarea unei societăți democratice, interesați de desfășurarea procesului electoral într-un mod democratic, ghidați de necesitatea depășirii climatului de neîncredere între participanții la referendum, recunoscând principiile egalității și nediscriminării stabilite de legislația națională și standardele internaționale, hotărâți să consolidăm garanțiile pentru desfășurarea unor alegeri libere și corecte, în procesul de desfășurare și reflectare a campaniei electorale pentru referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024, am convenit asupra următoarelor:

Art. 1. Obiectul de reglementare

Codul de conduită privind desfășurarea și reflectarea campaniei electorale, denumit în continuare cod, reglementează normele de conduită pentru participanții la referendum, reprezentanții mass-media, precum și alți subiecți implicați în procesul desfășurării și reflectării campaniei electorale.

Art. 2. Semnatari

În sensul prezentului cod, noțiunea de „semnatar” include:

- participanții la referendum: partidele politice și blocurile electorale înregistrate de CEC în vederea participării la campania electorală pentru referendum, care au semnat prezentul cod;
- reprezentanții mass-media care au semnat prezentul cod.

Art. 3. Obiective

Obiectivele prezentului cod urmăresc să asigure:

- desfășurarea unei campanii electorale corecte, în condiții de concurență egală;
- informarea obiectivă a alegătorilor asupra proceselor electorale;
- libera participare politică în campania electorală;
- respectarea demnității participanților în campania electorală;
- neadmiterea partizanatului politic din partea mass-media;
- neadmiterea discriminării, violenței, sexismului sau a oricărei alte forme de intoleranță în campania electorală;
- crearea unui climat de încredere și respect reciproc între semnatori în campania electorală.

Art. 4. Principii generale

Fiecare semnatar în campania electorală se va baza pe următoarele principii:

- respectarea normelor legislației electorale, a îndrumărilor și recomandărilor conținute în documentele¹ Comisei: Linii directe în materie de prevenire și combatere a utilizării resurselor administrative în procesele electorale, Îndrumarul privind instrumentele de prevenire a fraudei și

¹ <https://a.cec.md/ro/linii-directoareghiduri-16962.html>

corupției electorale în cadrul proceselor electorale și, după caz, Îndrumarul privind particularitățile suspendării din funcția deținută a subiecților implicați în campania electorală pentru alegerile prezidențiale, a circularelor emise, precum și a prevederilor prezentului cod;

b) informarea corectă și obiectivă a alegătorilor despre opțiunile pe care le promovează în cadrul referendumului republican constituțional;

c) respectarea dreptului alegătorilor de a participa la vot în baza propriilor convingeri și a informației obținute;

d) respectarea principiului egalității de șanse și al nediscriminării, inclusiv sub aspectul dimensiunii de gen și al respectării egalității pentru persoanele cu nevoi speciale, al neadmiterii, violenței și sexismului față de alți participanți la referendum sau față de oricare alte persoane sau grupuri;

e) evitarea intimidărilor și periclitării actului de exprimare liberă a votului;

f) evitarea coruperii prin orice metode și sub orice formă a alegătorilor;

g) excluderea tratamentelor privilegiate față de participanții la referendum. Orice persoană implicată în procesele electorale, indiferent de statutul său, nu trebuie să abuzeze de resursele administrative legale, instituționale, media etc., în sprijinul sau împotriva oricărui partid politic sau participant la referendum sau a unei opțiuni la referendum;

h) creșterea capacităților partidelor politice, blocurilor electorale, precum și altor subiecți implicați direct sau indirect în campania electorală, în gestionarea resurselor financiare utilizate în campania electorală și asigurarea informației privind identitatea donatorilor și transparența veniturilor și cheltuielilor efectuate în această perioadă.

Art. 4/1. Discursul public în campania electorală

1) Fiecare semnatar se obligă să nu folosească la adresa participanților la referendum sau oricăror altor persoane exprimări sau limbaj sexist sau care poate incita la ură și/sau instiga la discriminare în cadrul campaniei electorale și/sau în materialele de agitație electorală, în discursurile publice, la posturile tv și radio, atât tradiționale, cât și cele noi (on-line), sau în orice alte apariții publice în campania electorală.

2) Prin limbaj sexist sau care poate incita la ură și/sau instiga la discriminare se are în vedere orice formă de sexism, incitare la ură sau discriminare reglementată de legislația națională și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Art. 5. Implementarea prevederilor prezentului cod

Fiecare semnatar va lua măsuri necesare pentru:

a) informarea și convingerea membrilor, reprezentanților, persoanelor de încredere și susținătorilor să nu admită încălcarea prezentului cod;

b) neadmiterea eventualelor abuzuri legate de invocarea neîntemeiată sau falsă a violării prezentului cod de către semnatori;

c) asigurarea respectării integrale a prezentului cod și a legislației.

Art. 6. Desfășurarea campaniei electorale

(1) **Fiecare semnatar va respecta:**

a) drepturile, libertățile și demnitatea altor semnatori, a alegătorilor și altor participanți la procesul electoral;

b) libertatea presei, inclusiv dreptul de a monitoriza organizarea și desfășurarea referendumului republican constituțional;

c) drepturile și libertățile observatorilor acreditați.

(2) **Fiecare semnatar:**

a) **nu va** crea obstacole jurnaliștilor aflați în exercitarea atribuțiilor de serviciu;

b) **nu va** obstrucționa campaniile electorale desfășurate de alți semnatori;

c) **nu va** publica materiale false, denigratoare, sexiste și defăimătoare la adresa altor semnatori;

d) **nu va** împiedica alți semnatori să difuzeze sau să afișeze materiale de agitație electorală în locurile special amenajate pentru afișaj electoral;

- e) **nu va** deteriora sau nimici materialele de agitație electorală ale altor semnatari;
- f) **nu va** împiedica alți semnatari să desfășoare întruniri sau manifestații cu caracter electoral;
- g) **nu va** împiedica cetățenii să participe la întrunirile sau manifestațiile altor semnatari;
- h) **nu va** desfășura agitație electorală în localurile de culte religioase și în instituțiile de învățământ de orice nivel și tip de proprietate (publică sau privată) în timpul orelor de curs;
- i) **nu va** oferi bani, bunuri sau alte avantaje patrimoniale cetățenilor în timpul campaniei electorale cu scopul de a-i determina să voteze sau să nu voteze pentru o anumită opțiune la referendum;
- j) **nu va** induce în eroare alegătorii, insuflându-le că secretul votului nu va fi păstrat, iar alegerile vor fi falsificate;
- k) **nu va** admite implicarea directă sau indirectă în agitația electorală a cultelor religioase sau părților componente ale acestora, persoanelor oficiale străine, instituțiilor de stat sau autorităților publice de peste hotare, organizațiilor internaționale, precum și implicarea atributelor partidelor politice declarate neconstituționale;
- l) **nu va** admite implicarea autorităților publice și resurselor administrative ale organizațiilor și instituțiilor publice sau private pentru a influența opțiunile alegătorilor și intențiile de participare contrar voinței acestora, în corespundere cu documentul Linii directoare în materie de prevenire și combatere a utilizării resurselor administrative în procesele electorale;
- m) **nu va** admite transportul organizat al alegătorilor către secțiile de votare;
- n) **nu va** admite acțiuni de imixtiune în activitatea organelor electorale;
- o) **nu va** întreprinde acțiuni de discriminare sau de violență față de participanții la referendum sau alegători, inclusiv violență pe bază de gen;
- p) **nu va** incita la ură, discriminare sau violență, nu va folosi limbaj sexist și nu va încuraja astfel de comportamente în raport cu alți participanți la referendum, susținătorii acestora sau oricare alte persoane;
- r) **va** respecta egalitatea de gen, drepturile omului și incluziunea socială și va reflecta aceste aspecte în materialele de informare în masă.

Art. 7. Conlucrarea cu subiecții electorali

Fiecare semnatar va conlucra cu:

- a) funcționarii electorali pentru a asigura:
 - investigarea cazurilor referitoare la încălcarea legislației electorale, inclusiv în conformitate cu Îndrumarul privind instrumentele de prevenire a fraudei și corupției electorale în cadrul proceselor electorale;
 - investigarea cazurilor de violență, sexism, incitare la ură și/sau de discriminare pe orice criteriu în procesul electoral;
 - decurgerea procesului votării fără incidente;
 - libertatea alegătorilor în vederea realizării dreptului de a participa la referendum;
- b) observatorii acreditați pentru crearea unui mediu favorabil controlului legalității procedurilor electorale;
- c) semnatarii pentru întreprinderea măsurilor de garantare a secretului votului și asigurare a integrității procesului electoral.

Art. 8. Rezultatele referendumului

Fiecare semnatar va accepta rezultatele alegerilor sau le va contesta în modul stabilit de legislație.

Art. 9. Monitorizarea

- (1) Monitorizarea respectării prezentului cod va fi efectuată de către semnatari.
- (2) În cazul în care semnatarii vor încălca prezentul cod, Comisia Electorală Centrală, la sesizarea a cel puțin 1/4 (o pătrime) din semnatari, va convoca în dezbateri reprezentanții semnatarilor și mass-media. Comisia Electorală Centrală va da publicității încălcările comise de către semnatar pentru dezaprobarea comportamentului deviant.
- (3) Alineatele (1) și (2) ale prezentului articol nu substituie Comisia Electorală Centrală în exercitarea atribuțiilor de supraveghere a executării Codului electoral nr. 325/2022 și ale altor acte normative care conțin dispoziții referitoare la desfășurarea referendumurilor.

Art. 10. Intrarea în vigoare

- (1) Prezentul cod se semnează de către părți la Comisia Electorală Centrală.
- (2) Semnatarii implicați în campania electorală se obligă să respecte prezentul cod.
- (3) Prezentul cod intră în vigoare pentru fiecare semnatar din momentul semnării lui și este valabil până în ziua în care rezultatele finale ale referendumului republican constituțional vor fi confirmate de către Curtea Constituțională.

Părțile care semnează Codul de conduită:

Din partea participanților la referendum	Data	Semnătura
Din partea mass-media	Data	Semnătura
